

“Er moet iets gaan trillen”

Woorden van Mgr. J. Bluysen in een interview n.a.v. het feit dat veertig jaar geleden, op 4 december 1963, in Rome de ‘Constitutie over de heilige liturgie’ werd afgekondigd. Het interview is te lezen in het nieuwe liturgisch tijdschrift ‘VIEREN’, uitgegeven door de paters Norbertijnen van de Abdij van Berne.

Mgr. J. Bluysen was vanaf 1961 tot 1966 hulpbisschop van de bekende Mgr. Bekkers; in 1966 volgde hij hem op als bisschop van Den Bosch. In 1984 moest hij om gezondheidsredenen aftreden. Als hulpbisschop heeft hij deelgenomen aan het Tweede Vaticaans Concilie. Tijdens zijn ambtsperiode was hij binnen de bisschoppenconferentie verantwoordelijk voor de liturgie en van zeer nabij heeft hij mede aan de vernieuwingen van de liturgie vorm gegeven. In dit interview zegt Mgr. Bluysen dat niet aan al zijn verwachtingen is beantwoord, maar ook geeft hij mogelijkheden aan om de liturgie weer levend te maken in het geloofsleven van de kerkgemeenschap.

Enige uitspraken van Mgr. Bluysen wil ik onder uw aandacht brengen. Hij vindt het “tragisch, dat de vernieuwing van de liturgievieringen is uitgelopen op een sterke daling van het aantal vierders. Wat heeft de Constitutie opgeleverd? Mooie liturgie, op papier! In het geheel van de geloofsgemeenschap is de liturgie in waarde gedaald, terwijl zij in waarde had moeten stijgen... Wat mij tegenstaat is, de lusteloze houding: mensen zitten maar, er wordt slecht meegezongen en meegebeden. Daar is niets sprankelends aan, dat moeten we doorbreken”.

Ook zelf heb ik mij over deze houding tijdens de liturgische vieringen verwonderd, bij mijn bezoeken aan de verschillende geloofsgemeenschappen. We zullen ons moeten afvragen of zitten wel de juiste houding is bij de hoogtepunten van de viering.

Mgr. Bluysen zegt verder: “Er ontbreekt een gevoel van ‘wij samen’. De rode draad in de nieuwe ‘Constitutie van de liturgie’ is: de actieve deelname van de gelovigen aan de liturgie”.

Dat was een ingrijpende verandering, van passieve toehoorder naar een actief deelnemen aan de liturgie.

Heel duidelijk is dat we als geloofsgemeenschap moeten investeren in vorming en informatie. Hierbij kan men denken aan catechese en geloofsgesprekken.

Mgr. Bluysen vindt het “nog steeds belangrijk dat we de participatie aan de liturgie, zoals bedoeld door het Concilie, blijven propageren. In de beginperiode van de vernieuwing lag het accent sterk op het maken van nieuwe boeken voor de liturgie. Maar het wezenlijk punt van de liturgie ligt voorbij die boeken: dat liturgie gevierd wordt op een wijze die mensen boeien kan. De meeste mensen voelen zich, als je rondkijkt tijdens de eucharistieviering, niet erg betrokken; ze hebben geen *feeling* voor wat daar gebeurt”.

Naar mijn mening zijn veel mensen zich niet bewust van wat we samen in de eucharistie vieren. Toch is het zo dat in de eucharistieviering alle elementen van onze opdracht als missionerende kerk aanwezig zijn. Catechese: lezingen en verkondiging. Diaconie: samen delen. Opbouw: onze opgedragen zending. Dat geeft aan de kerk haar bestaansrecht in de wereld, ook vandaag en in de toekomst. Een kerk die dient en de mensen weet te raken.

Nogmaals Mgr. Bluysen: “Het is onze taak als gelovigen te zorgen dat mensen, zij die vaak komen, maar ook mensen die zo maar een keer komen kijken, gepakt worden. Er moet iets gaan trillen”.

Ik zeg het zelf vaak zo, dat wij door onze houding anderen weten te inspireren om met ons samen die geloofsweg te gaan.

Oldemarkt, februari 2003

Wim van den Hoek